

[Glasba > Tolpa bumov](#)

ŽOAMBO ŽOET WORKESTRAO: Soap for Sweatshops (Zavod Sploh, 2012) (ponovitev 13. 4. 2012 ob 00.30) (543 bralcev)

Četrtek, 5. 4. 2012

Aleš Rojc

ŽŽW ne morejo napredovati ali nazadovati, saj kot bend nimajo zgodovine – njihova zgodovina se vsa dogaja drugje. In se zgošča ob občasnih obuditvah benda v življenje, čeprav življenje pripada prej njegovim članom in njihovim glasbenim in ne-glasbenim realnostim. V tem primeru pa lahko 'še en izdelek teinte skupine' nadomestimo z: avant izdelek, ki v letu 2012 obračuna z aktualnim trenutkom, njegovo polit-ekonomsko analizo prepušča analitikom, spreminjanje sveta pa revolucionarjem... * v celoti

Kaj naj rečemo o zasedbi, ki žalostno dnevno življenjsko krajino podalpskega sveta skozi riffe jezno, če ne sarkastično, opazuje že 20 let? Naj se po njeni preteklosti oziramo skozi okno njihovega sveže dišečega izdelka? Pa poizkusimo: če bi občasne izdaje, ki jih spričo raztresenosti po različnih podzemnih ali ad hoc založbah raje ne bomo šteli, vseeno želeli prešteti, bi za to več kot zadostovali prsti obeh rok povprečnega pripadnika človeške vrste. Spričo družinskih, službenih in aktivističnih zaposlitev jih na odru ne srečamo pogosteje kot to zahteva svežina njihovega materiala. Ali torej postojnsko-ljubljanski orkester stagnira, napreduje ali nazaduje? Kot so na eni prejšnjih izdaj predlagali sami, med tremi možnostmi vsaj nazadujejo 'sve manje', kar je tudi nekaj. Čeprav preostali možnosti s tem puščajo v oklepaju.

Morda pa je zadrega lažna in jo je brati v luči neke razvpite teze o ideologiji, ki bi v tem primeru pripadla kritikovemu sanjavemu uhlju? ŽŽW ne morejo napredovati ali nazadovati, saj kot bend nimajo zgodovine – njihova zgodovina, ki je torej ni, se vsa dogaja drugje. In se zgošča ob občasnih obuditvah benda v življenje, čeprav življenje pripada prej njegovim članom in njihovim glasbenim in ne-glasbenim realnostim. V tem primeru pa lahko 'še en izdelek te in te skupine' nadomestimo z: avant izdelek, ki v letu 2012 obračuna z aktualnim trenutkom, njegovo polit-ekonomsko analizo prepušča analitikom, spreminjanje sveta pa revolucionarjem. Da so pri svojem početju sami nekakšen odmev že davno mrtvega 'rock-in-opposition' gibanja, da ne pripadajo nobeni specifični slovenski sceni, čeprav njeno raznolikost vseskozi oblikujejo, da so pokopali Novi rock mnogo kasneje, kot so ga poizkušali skozi Starega, je tako manj pomembno. Da gre za dvajset let staro zasedbo, pa v luči njihovega najnovejšega izdelka postane ravno tako manj pomembno brž, ko mu prisluhnemo.

Naj za to naprej zadostuje anatomija enega komada, ki ga najdemo na plošči Soap for sweatshops. Naslov je Grčin alias Greek Foresight, kar zadosti zahtevi po refleksiji sedanosti, o kateri različno govorimo, premalo vemo, a nas vse zelo moti. Začetno udrihanje po basovski struni najprej vzradosti privrženca minimalizma Steva Reicha. A ta se po nekaj sekundah umakne prepotenemu pank rokerju, ki takoj prepozna riff „I wanna be you dog“ in počepne v prežo. Po naslednjih nekaj sekundah se oba zaletita ob posrečenem preobratu, ki enostavnost Iggyjevega komada takoj zakomplicira. A nič ne de, saj ju je dosledna živahnost Staničevega bobnanja vseeno pognala v zrak, kompleksnost nizanja kitarških riffov pa je kvečjemu prebudila še ne aktivirane možganske režnje. Ne da bi to pretirano zmotilo periferni živčni sistem. Pa kaj, če nobeden od njiju ne pozna naslova komada, saj bo skozi spremembo ritma, balkansko navdahnjene lestvice in vokal v nekem nenavadnem jeziku dobil svoj pomen še skozi samo muziko.

Podobnih trenutkov je več: komad Dub sicer ni dub, a skozi nekaj klasičnih studijskih posegov da vedeti, da ŽŽW seže dlje od zaplat nekega metelkovskega kluba. Prav ta klub pa ima verjetno kaj pri gostovanju hiperaktivnega in vedno veselega, četudi treznega skandinavskega pihalca Martina Kūchena. Njegovi znani molovski eksplozivnosti in anarhični odtrganosti je komad Tahrir je Titov trg alias Where is Kurdistan? odlično prilagojen. Pa nam še vedno govori na podoben način kot preostali primerki očitno dovolj odprtega, vendar kompleksnega in preišljenega Žoambo Žoet žanra. Podobno bi se lahko spustili še v analizo zaključnega sevdaha El Šaban, ali pa malo razmislili o zanikrnosti domače medijske krajine, cepljene na slovenski katoliški mrak ob Sveti palačinki. Mali orkester se očitno ni izgubil v lastni kompleksnosti, trojica Stanič–Belušič–Poderžaj pa se pozna dovolj dobro, da ob precej natančnem prelivanju različnih fraz in ritmov usmerja videz spontanega muziciranja.

Ali torej soundtrack za naše nekajletno životarjenje, kar album Soap for Sweatshops je, temu ponuja pobeg, jezo, obup ali ironičen posmeh? Če bi sama glasba na to vprašanje odgovarjala enoznačno, bi jo verjetno lahko odpravili z nekaj praznimi frazami. Pa je ne bomo, saj je obravnavana plošča zrasla iz prav tega životarjenja, za katerega očitno predlaga kompleksnost pogleda namesto zmedenosti, a tudi vztrajnost v posegu namesto obupa.

Aleš Rojc